

PRACA

CENA 25 GROSZY.

PRENUMERATA:

MIESIĘCZNIE . . . . . Zł. 1.—
 NA PROWINCJI 1.45
 ZAGRANICĄ 2.00

CENA OGŁOSZEŃ:

Przed tekstem 30 gr., w tekście 30 gr.,
 za tekstem 20 groszy, nekrologi 25 gr.,
 zwyczajne 10 gr. za wiersz m/m 10-linowy
 Ogłoszenia drobne 10 groszy za wyraz
 Ogłoszenia zamiejscowe o 50 proc. drożej

TYGODNIOWY ORGAN NARODOWEJ PARTJI ROBOTNICZEJ LEWICY

Redakcja i Administr., Piotrkowska 91, Telefon № 20388 — Administr., czynna codzien. od g. 5—8 w. prócz niedziel i świąt. Sekretar. od g. 7—8 w.

Po konferencji londyńskiej Do jesieni

Konferencja londyńska zakończyła się. Przedstawiciele wszystkich siedmiu państw, które w niej brały udział, oświadczają, że z wyników tych obrad są zadowoleni, choć uzyskano tylko jedno: zatrzymanie na jakiś czas stanu dotychczasowego. A raczej nawet, jeszcze mniej: dążenie do zatrzymania.

Postanowiono prolongować dotychczasowe kredyty, udzielane Niemcom przez banki emisyjne głównych państw, oraz przeciwdziałać dalszej ucieczce z Niemiec obcych prywatnych kapitałów. To drugie jest zależne jednak nie od rządów poszczególnych państwa ani od ich banków, ale od szerokiej opinii. A zatem nie od umów, ale od nastrojów chwili. Rządy nie przyjęły na siebie gwarancji, że cel ten będzie osiągnięty, nie przyjęły jej i banki, w Ameryce wręcz zaprzeczono, jakoby banki przyjęły wobec rządu wyraźne zobowiązania w tym kierunku, gdyż to byłoby niedopuszczalne.

Niemcy zatem mają w ręku klucz od dalszej sytuacji o tyle, że od nich samych zależy, czy zagranica będzie w dalszym ciągu alarmowana ich stosunkami wewnętrznymi i skutkiem tego będzie wpadała w panikę Bilans całej kampanii miesięcy ostatnich przedstawia się dla nich jako: zatrzymanie tego, co jeszcze od nich nie uciekło oraz półmiliardowa (w markach) ulga planu Hoovera. Nadzieja na trwałą pomoc zagranicy zależy, jak to silnie podkreślił premier francuski, od „pewnego postępu w dziedzinie politycznej i moralnej”, ściślej — od zaprowadzenia harmonii między Niemcami a Francją w sprawach politycznych.

Politycznie zatem po pięciu blisko tygodniach narad stoimy ciągle jeszcze pod znakiem zapytania i wyjaśnione zostało tylko jedno: że między dwiema rozbieżnymi drogami — tem, do czego dąży Hitler, a tem, czego żąda Paryż — niema żadnej pośredniej. Jest tylko możliwość odroczenia ostatecznego wyboru drogi do jesieni. Obrady genewskie będą tu, zdaje się, miały rozstrzygające znaczenie.

Wycieczka Koła VII Orlecia do Warszawy

W dniu 15 i 16 sierpnia r. b. Koło VII „Orlecia” organizują dla swych członków i sympatyków wycieczkę do Warszawy.

W programie: uczczenia Mogiły Nieznanego Żołnierza, zwiedzenie Katedry, Zamku, Łazienek i t. d.

Informacji udziela, oraz zapisy przyjmują kol. Szewczyk kol. Szmidel w lokalu Koła VII.

Koszta przejazdu wyniosą około 11 zł. Zarząd.

Możemy być dumni

Jak Kopciuszek śląski pod dobrymi rządami polskimi zdobył dobrobyt i potęgę

Pisaliśmy niedawno w „Pracy” o potęgę Polski na Górnym Śląsku. Dziś warto zwrócić specjalną uwagę na fakt, jaką opieką otacza rząd całą gospodarkę śląską i czem tę gospodarkę ułatwia i popiera.

Otóż przemysł górnośląski odgrywa w życiu gospodarczym Polski rolę pierwszorzędną. Górny Śląsk wydobycza 75 proc. całej ilości węgla polskiego, posiada całą polską produkcję koksu i brykietów, wytwarza 66 proc. całego polskiego żelaza, 87 proc. cynku i 100 proc. ołowiu czyli wszystek ołów, jaki tylko istnieje w Polsce.

Przemysł górnośląski, zaspakaja nietylko potrzeby rynku pol-

skiego, ale jest nadto 23 proc. wartości całego eksportu polskiego (eksport). Trzy główne artykuły: węgiel, żelazo i cynk stanowiły w 1926 r. przeszło 23 proc. wartości całego importu polskiego.

Pod zaborem niemieckim Górny Śląsk nie odgrywał tak wybitnej roli w życiu gospodarczym Niemiec. Mając tak poważnych konkurentów, jak Westfalję i inne zagłębia przemysłowe, Śląsk za czasów niemieckich, można rzec — był kopciuszkciem. Dopiero za czasów polskich i w łączności z Polską, swą ojczyzną prawowitą, Górny Śląsk stał się siłą i potęgą.

Wyżej przytoczone cyfry i fak-

ty z życia przemysłu śląskiego świadczą najlepiej, że:

1) Upośledzony przez Niemców Górny Śląsk zdobywa znaczenie należyte w łączności z Polską,

2) Dalsze możliwości rozwojowe gwarantują Górnemu Śląskowi i Ślązakowi nie państwo niemieckie, lecz rząd Polski.

3) Właśnie za czasów administracji rządów polskich, Górny Śląsk podźwignął się z upadku i rozstroju powojennego i przy pomocy rządów polskich pokonał trudności, związane ze spadkiem waluty i z nagłym odcięciem od rynków zbytu niemieckich, dzięki rządowi polskiemu zreorganizował, ulepszył metody pracy, spotęgował swą sprawność produkcyjną w fabrykach i kopalniach, zahaczył się mocno o rynek krajowy polski i wyszedł na nowe rynki zagraniczne z dużą zdolnością konkurencyjną.

Każdy bezstronny świadek tych pocieszających faktów i każdy obserwator rozwoju Górnego Śląska stwierdzić musi ponad wszelką wątpliwość, że do tego znaczenia i dobrobytu śląskiego dopomógł przede wszystkim polski rząd. Mądrą gospodarką, energicznym parciem, dobrą i uczciwą obroną robotnika.

Od czego bowiem zależy w dużej mierze rozwój przemysłu? Od podatków, od cel, od taryf kolejowych, od ustawodawstwa socjalnego, które gwarantuje pracownikowi zabezpieczenie i obronę przed wyzyskiem i krzywdą. A to wszystko było na Górnym Śląsku tak przez rząd polski zorganizowane i urządzone, żeby dla ludności śląskiej i dla Ojczyzny całej było jak najlepiej.

∞

Zebranie Zarządu Okręgowego N. P. R.-Lewicy

W piątek, dnia 31-go lipca r. b. o godz. 7 m. 30 odbędzie się w lokalu własnym, ul. Piotrkowska 91, Posiedzenie Zarządu Okręgowego N. P. R.-Lewicy w Łodzi.

O punktualne przybycie prosi
ZARZĄD.

∞

Dzielnica Radogoszcz

Dnia 1 sierpnia r. b. o godz. 7.30 wieczorem w lokalu dzielnicy odbędzie się Konferencja Polityczna.

Referent Dr. E. Samborski.

Obecność członków organizacyjnie obowiązkowa. Wejście tylko za legitymacjami. Zarząd.

P. E. K.

Partja Egoistów Klasowych. - Afera w Pe-Pe-Ge Gdański Azyl - Pojętni uczniowie kominternu

W tempie błyskawicznym życie potwierdziło, ba, prześcignęło rozmiary oskarżenia p. Premiera pod adresem sfer gospodarczych. Ujawnione przez czynniki rządowe afery Widzewskiej Manufaktury i Pe-Pe-Ge przerażają wszelkie oczekiwania społeczeństwa...

Szczegóły, ujawnione przez prasę, są skandaliczne.

Właściciel firmy Pe-Pe-Ge założył w miejscowości Vadus w księstwie Lichtenstein, gdzie podatki są najniższe w świecie — towarzystwo pod firmą „Sika” i w tem towarzystwie zakupywał surowiec, t. j. gumę angielską dla „Pepege”, za surowiec zakupiony w firmie „Sika” płacono „Pepege” ceny po 40 — 50 proc. wyższe od cen rynkowych. Dochody czerpało stąd towarzystwo „Sika”, a więc... p. Samuel Halperin. Surowiec zakupywano właściciwie nie bezpośrednio w firmie „Sika”, ale we francuskiej firmie „Alcan” w Paryżu. Z tej firmy otrzymywano oryginalne rachunki dokonywane w Grudziądzu odpowiedniej „kalkulacji sprzedaży” i materiał w ten sposób skalkulowany przysyłano do Vadus do firmy „Sika”. W Vadus fabrykowano odpowiednie rachunki na surowiec nabyty po cenie rzekomo wyższej i przysyłano je do „Pepege”. Ze swej strony „Pepege” płacono należności firmie „Alcan” — oczywiście ceny normalne, rynkowe — ale w buchalterji swojej księgowano zakup po cenie wyższej. Uzyskana w ten sposób różnica szła dla Samuela Halperina.

Zupełnie podobna robota fałszerska odbywała się zresztą w Gdańsku, w kanczynie helperinowskiej firmy „Deghag”, gdzie znów fabrykowano całą korespondencję firmy „Sika” do firmy „Pepege”.

Ta ostatnia okoliczność przywodzi na pamięć fakt, że Oskar Kon, właściciel „Widzewskiej Manufaktury”, także obrał sobie Gdańsk za siedzibę swych machinacji. Założył on nawet dwa przedsiębiorstwa, związane z Widzewską Manufakturą.

Tymczasem w stosunku do Kona rząd zastosował ulgi pod postacią zdjęcia sekwestru na towary, za podatki zaległe w kwocie 13 milionów złotych

Ustępstwo władz Kon natychmiast wykorystał, aby zgłosił się do władz o nadzór sądowy t. zn. uzyskać zawieszenie wyplat.

Jak już pisaliśmy, decyzja Min. Skarbu powzięta została przedewszystkiem w interesie robotników łódzkich.

Takie postawienie sprawy byłoby słuszne, gdyby przeciwnik miał uczciwe zamiary.

Ala Kon, kierujący aferą „Widzewa” z Gdańska, najwyraźniej wykorystał ustępstwo rządu wcale nie w „interesie robotników łódzkich”.

Sądymy, że objęcie „Widzewskiej Manufaktury” w zarząd przymusowy lepiej zabezpieczyłoby interesy łódzkich robotników no i... Skarbu, którego szanse ściągnięcia zaległych podatków obecnie zmalały.

* * *

Ostatnie wypadki na terenie życia przemysłowego dostarczyły niezbitych dowodów, że wśród sfer przemysłowych korupcja doszła do granicy, na której rozpoczyna się jawna akcja antypaństwowa.

Falszowanie ksiąg handlowych, ukrywanie zysków, fikcyjne przedsiębiorstwa, złośliwe zaleganie z podatkami, łamanie ustaw o ochronie pracy, a wreszcie odmowa związku przemysłowców wzięcia udziału w konferencji, zainicjowanej przez Ministerstwo Pracy, w sprawie złagodzenia bezrobocia — oto fakty, które nie wymagają już komentarzy, lecz stanowczych posunięć rządu.

Partja komunistyczna, która postawiła sobie za zadanie zdeorganizowanie życia państwowego Polski, została uznana za nielegalną i przynależność do niej jest karalna.

Czyżby nie czas był uznać za nielegalną „Partję Egoistów Klasowych”, która w biały dzień dezorganizuje życie gospodarcze Państwa, gdyż, kto wie, czy ich działalność destrukcyjna nie jest groźniejsza od akcji szkodników z pod znaku „młota i sierpa”.

Precz z „Konsumem”!

Pisaliśmy już na tem miejscu w „Pracy” o sławetnym Widzewskim Konsumie, tyle przynoszącym krzywdy robotnikom i soódzielczości. Robotnikom, gdyż firma Kona zmusza wprost robotników do czynienia tam przy droższych, niż gdzieindziej cenach — zakupów, a spółdzielczości, bo odciąga od sklepów spółdzielczych kupujących.

Sprawa „Konsumu” przy Widzewskiej Manufakturze stała się znowu aktualną dzięki... zamierzaniem sanacji „Widzewa”, przy pomocy dalszej rozbudowy tego jedynego w Łodzi „Domu Towarowego”.

„Republika”, znająca dobrze Konów, twierdzi, że zamierzenia te są pozbawione podstaw, gdyż już samo założenie „Konsumu” było błędem z punktu widzenia gospodarczego i prawnego.

Domy towarowe w Polsce nie mają wogóle racji bytu.

A przechodząc zaś do do „Konsumu” przy Widzewskiej Manufakturze, należy zaraz na wstępie stwierdzić charakter przymusowej jego klienteli. „Widzeńska Manufaktura”, i niektóre inne firmy płacą 50 procent zarobków robotniczych w bonach na „Konsum”. Tą drogą „Konsum” ma zapewnionego, odbiorcę, który wszystko kupi, bo musi się pozbyć bonów. Stąd „Konsum” może uniknąć zbierania się „martwego” towaru, nie musi dbać o asortyment i o jakość towaru, korzysta z wielkiego kredytu towarowego i tą drogą daje „Widzewskiej Manufakturze” wielką oszczędność, zwalniając ją od wypłaty 50 proc robocizny w gotówce.

Tego rodzaju organizacja „Konsumu” jest prawnem pogwałceniem przepisu art. 22 Rozp. Prez. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. N. 35/1928, poz. 334): „Pracodawca winien wynagrodzenie pieniężne obliczać i wypłacać w gotówce; — wzbroniona jest wypłata wynagrodzenia pieniężnego weksłami, kryptami dłużnymi, kuponami, znakami umówionymi, towarami

lub innymi przedmiotami. Zapłata taka, jest nieważna, a robotnik ma prawo żądać ponownej zapłaty pieniężnej. Pracodawca łamiący ten przepis ulega karze z mocy art. 61 cytowanego rozporządzenia.

Dotąd przestępstwo powyższe uchodziło Widzewskiej Manufakturze bezkarnie. Nie do nas należy oskarżenie. Powodowani interesem publicznym, pozwalamy sobie pod adresem przyszłych nadzorców sądowych tej firmy wyrazić nadzieję, że nietylko nie przyczyni się do dalszej rozbudowy „Konsumu” lecz poprosto zamkną ten oryginalny „Dom Towarowy”, gdyż powagi sądu nie można podrywać bezprawiem.

Zmniejszenie dni pracy jako środek na bezrobocie?

Pisaliśmy już w tygodniu ubiegłym, że niedawno główny inspektorat pracy opublikował

okólnik w sprawie zatrudnienia bezrobotnych,

który przeszedł na naszym rynku pracy, bez większego wrażenia.

Otóż przytoczony okólnik w formie bardzo oględnej mówi, że gdyby organizacje zawodowe i zatrudnieni robotnicy się zgodzili, a przedsiębiorca nie miał nic przeciwko temu, to możnaby zmniejszyć ilość dni pracy w danej fabryce, angażując za to większą ilość robotników, zwłaszcza z bezrobotnych, którym skończył się okres wypłaty zasiłków.

Sprawa ta, jako jedno z najbardziej aktualnych zagadnień społecznych nietylko u nas, bardzo nas zainteresowała.

Okazało się, że robotnicy, którzy obecnie pracują 3 — 4 dni w tygodniu nie mogą się zgodzić na zmniejszenie pracy. Ponieważ większość fabryk włókienniczych pracuje teraz po 3 — 4 dni w tygod-

Nawet tam... Socjaliści łotewscy wrogami Polaków

Łotwa, zawiązująca w znacznym stopniu dzisiejsze swe granice sukcesem wojska polskiego, które w najkrzytyczniejszym dla niej momencie, w okresie wyzwolenia się z niewoli rosyjskiej, zajęło dla nich, za Dźwiną, południową część obecnego ich państwa, ta Łotwa nieszczerze się nam za to odważajnia.

Spokojna i kulturalna miejscowa ludność polska, skupiona dziś przeważnie w miastach i miasteczkach cieszy się zaufa-

niem miejscowej ludności, czego dowodem jest wybór Polaków do Sejmu łotewskiego i do władz samorządowych, co szczególnie dodatnio wydatniło się przy ostatnich wyborach.

Obecnie sygnalizują jednak z Łotwy, że położenie Polaków znacznie się pogorszyło. Z najostrzejszą „naganką” na Polaków wystąpiły elementy „radykałne” przyjaźniej usposobione dla Niemiec i Sowie-
wiotów.

Pod naciskiem tej strony sejm w Rydze wybrał specjalną komisję, która miała zbadać zarzuty, dotyczące polonizacji powiatu iluksztańskiego. Na ostatnim przedwakacyjnym posiedzeniu sejmu łotewskiego referował tę sprawę nadzwyczajnie przychylnie dla Polaków socjalista poseł Łukin. Dla uniemożliwienia polonizacji domagał się zerwania konkordatu z Watykanem, celem, jak zaznaczał, „uniemożliwienia dalszej polonizacji”. (Przyp. Red. — „polonizacji” Polaków) i definitywnego ustalenia granicy polsko-łotewskiej.

Sejm większością załedwie 5 głosów przyjął wniosek Polaków, odroczenia załatwienia tej sprawy do czasu zebrania przez komisję materiałów uzupełniających.

Jeżeli się uwzględni, że do ataku w tym wypadku prowadzili w Sejmie łotewscy socjaliści, to tu nasuwa się uwaga jak to różnie ustosunkowują się do „mniejszości narodowych” socjaliści u nas w Polsce i choćby na Łotwie. „Międzynarodowa solidarność socjalistów” jakoś się dziwnie prezentuje, jeżeli uwzględnimy choćby ten opisany wypadek lub przykład z przeszłości zaczerpnięty — zorganizowanie przez gdańskich socjalistów strajku w czasie wyładowania okrętów z naszą amunicją w 1920 r.

Widocznie nasi socjaliści nie mają żadnego wpływu na towarzyszy z zagranicy a stać ich tylko na to, by być przykładem karnego wykonywania poleceń międzynarodówki.

Gorzki owoc rewolucji

Wśród powszechnego skupienia uwagi na wydarzeniach, rozgrywających się dokoła przesilenia niemieckiego. Europa nie ma czasu na należyte zainteresowanie się tem, co się dzieje w Hiszpanji. A dzieją się tam rzeczy, które dla innych krajów mogą być nietylko ciekawe, ale przede wszystkim — pouczające.

Wybory do konstytuandy nie przyniosły oczekiwanego odprężenia i zdaje się wogóle, że nie były tak miarodajne dla dalszego rozwoju wypadków, jakby tego można było oczekiwać. Z tygodnia na tydzień położenie się pogarsza i zaostrza. Parlamentarizm idzie swoją drogą, a życie — swoją. I znów się rozchodzą...

Barcelona z jednej strony, a z drugiej Sewilla, Malaga, Granada, Walencja są stałymi ogniskami niepokojów. Niemal codziennie rozruchy, strzelanina, areszty. W Sewilli stoczono kilkunastodniową walkę, w której z wielkim trudem udało się rządowi uzyskać przewagę.

Kto wszczyna te walki. Komuniści — i Syndykalisci. Walczą z rządem syndykalisci, separatysty i t. p. Ale co za różnica, pod jaką firmą coś się dzieje, jeśli treść pozostaje ta sama?

Czy koncesje rządu na punkcie udzielenia autonomii poszczególnym prowincjom rozwiążą trudności? Przykład Barcelony pozwala wątpić. Rząd obecny przedstawia zdumiewająco wiele analogii z rosyjską kierieńszczyzną. Ale czy mógłby tych analogii uniknąć?

Tu leży środek gordyjskiego węzła. Do rewolucji dochodzi zazwyczaj w tych momentach, w których ustrój dotychczasowy już nie mógł podoleć trudnościom i sam się pod nimi zawałił. Zwycięska rewolucja zdobywa ciężkie dziedzictwo, bo nie może naprawić w ciągu paru miesięcy tego, co latami niszczone. A zwłaszcza nie może od razu uzdrowić psychologii mas, deprawowanej systematycznie przez poprzedni ucisk.

Sytuacja w przemyśle włókienniczym

Prasa donosi:

Sytuacja w przemyśle włókienniczym w Łodzi i w okręgu łódzkim t. j. w szeregu większych ośrodków: Tomaszowie, Pabjanicach, Zgierzu, Ozorkowie, Zduńskiej Woli, Piotrkowie i Kaliszu kształtuje się niejednorodnie. Zmniejszone obroty w okresie sezonu letniego wywarły swój wpływ na przemysł włókienniczy tych ośrodków. Poza tem pewne czynniki o charakterze strukturalnym, wywołały przesunięcie w produkcji przemysłowej ośrodków prowincjonalnych. Tak więc Tomaszów, który produkował wysokiej jakości towary wełniane w sezonie letnim, musiał walczyć z dającą mu się dotkliwie odczuć konkurencją fabryk zgierskich i poraz pierwszy poszedł na produkcję towarów tańszych.

Obecnie przemysł ten znajduje się w okresie międzysezonowym ciszy i przygotowuje się do sezonu zimowego. Większość fabryk przeszła ostatnio na pracę przez 3 dni w tygodniu. Szereg zakładów w związku z urlopami robotniczymi został zamknięty i okres międzysezonowy

wykorzystany został bardzo intensywnie do „reorganizacji systemu pracy”. Przemysł zgierski, zwłaszcza średni, uruchomiony jest naogół zadawalająco, podobnie jak wielkie zakłady przemysłu bawełnianego w Pabjanicach. Chałupnictwo w Bełchatowie i Żelowie narzeka na brak zamówień.

Na słówko

ICH MORALNOŚĆ

Prasa codzienna donosi: Dyrektor personalny i administracyjny Huty Bismarcka w Katowicach dr. Kayser został ukarany grzywną w kwocie kilkunastu tysięcy złotych, za uprawianie przemysłu z Niemiec:

Obywatel * ziemski * Bełku Albiński został przyłapany na przemyśle nowego samochodu marki „Mercedes”, który p. Albiński usiłował nielegalnie przewieźć z Niemiec.

ZNÓW BISKUP PRZECIW KAPITALIZMOWI

Niedawno podawaliśmy w „Pracy” o słynnym liście biskupa częstochowskiego JE ks. Kubiny, który w ostrych słowach piętnował metody kapitalistyczne i sam kapitalizm.

Ostatnio z podobnymi opiniami występuje arcybiskup praski ks. dr. Kordacz. Antykapitalistyczne listy ks. arcybiskupa z Pragi wywołały całą przeciwną wojnę, w rezultacie której musiał on nawet ustąpić ze swego stanowiska.

Arcybiskup Kordacz stoi na czele archidiecezji już od 12 lat, t. zn. prawie od samego początku istnienia republiki czechosłowackiej i w tym czasie potrafił pozyskać sobie całe społeczeństwo czechosłowackie, nawet tę jego część, która sprawom kościelnym poświęca mało uwagi. Dr. Kordacz, który przed objęciem arcybiskupstwa był również członkiem czechosłowackiego Zgromadzenia Narodowego nawet jako dostojnik Kościoła zajmował się sprawami publicznymi a w ostatnim czasie wielkie zainteresowanie wzbudziły

jego dwa listy pasterskie, skierowane pod adresem kapitalistów, w których potępia ich egoizm.

Arcybiskup Kordacz w listach tych powiedział, że kapitalizm nie powinien starać się więcej o pieniądze niż o ludzi, gdyż w tym wypadku wywołałby przewrót społeczny. Kapitalizm powinien pamiętać o zasadach chrześcijańskich. Poglądy te żywo komentowane były w społeczeństwie i przyjęte zostały z zadowoleniem jak w społeczeństwie czechosłowackim tak i zagranicznym, tembardziej, że pochodziły z ust wysokiego dygnitarza Kościoła Katolickiego.

Jeszcze większe poruszenie wywołało oświadczenie Dr. Kordacza, złożone wobec red. „Narodni Polityki”, jednego z największych dzienników praskich. Arcybiskup oświadczył, że popadł w niełaszkę w niektórych kołach, chociaż zawsze postępował tak, jak nakazywały mu przykazania boskie i jego sumienie.

Zagadnienie pośrednictwa pracy we Francji

Do parlamentu francuskiego został wniesiony projekt ustawy, mającej na celu zorganizowanie cudzoziemskiej imigracji w związku z koniecznością regulowania rynku pracy i zapośredniczenia pracy. Projektodawcy uważają za konieczne, aby czynniki państwowe sprawowały zarówno rekrutację, pośrednictwo, jak i kontrolę nad ruchem imigracyjnym robotników cudzoziemskich. W ten sposób ma być położony kres nadużyciom i spekulacjom prywatnych towarzystw imigracyjnych i biur pośrednictwa pracy, które w niesłychany sposób wyzyskują cudzoziemskich robotników.

Działające we Francji państwowe urzędy pośrednictwa pracy coraz energiczniej przeprowadzają kontrolę nad przybywającymi z zagranicy robotnikami, regulując w ten sposób w pewnej mierze francuski rynek pracy.

Jednakże liczne prywatne biura pośrednictwa pracy, trudniące się wprowa-

dzeniem robotników z zagranicy i pobierające za to pośrednictwo znaczne nieraz zapłaty, utrudniają działalność państwowych urzędów pośrednictwa pracy.

Francja, jak widać z powyższego, jest na drodze do uregulowania zagadnienia pośrednictwa pracy na wzór Polski, która już dekretem z 27 stycznia 1919 r. powołała do życia państwowe urzędy pośrednictwa pracy, ustawą z dnia 10 czerwca 1924 roku „o społecznym pośrednictwie pracy” uregulowała zapośredniczenie pracy przez organizacje i instytucje, społeczne a wreszcie ustawą z dnia 21 października 1921 r. „o zarobkowym pośrednictwie pracy” ujęła w bardzo ograniczone ramy i poddała ścisłej kontroli zajmowanie się pośrednictwem pracy w celach zarobkowych.

Żądamy ubezpieczenia na starość

Obecna sytuacja gospodarcza Polski

Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen w następujący sposób charakteryzuje sytuację gospodarczą.

Płynność gospodarstwo nie uległa polepszeniu, jakkolwiek ilość protestów wekslowych naogół się obniżyła (z 13,0 proc. w maju do 11,4 proc. w czerwcu, w Banku Polskim z 4,75 proc. do 4,44 proc.) co jednak prawdopodobnie wyjaśnia się staranniejszą selekcją materiału wekslowego oraz wzrostem ilości weksli prolongowanych.

Rozmiary produkcji naogół pozostały bez zmiany.

Wprawdzie produkcja dóbr wytwórczych powiększyła się (z 91,5 na 94,7), lecz pochodzi to jedynie ze wzrostu ruchu budowlanego i gąłęzi z nim związanych. — Wzrost ruchu budowlanego tłómaczy się głównie przesunięciem sezonu: stosunkowo mniejszą działalność w sezonie zimowym wzrównywa wzmocniona produkcja latem. Nie ulega jednak wątpliwości, iż obecny niski poziom cen materiałów budowlanych wpływa pobudzająco na budownictwo mieszkaniowe.

Produkcja dóbr spożycia obniżyła się (z 95,9 w maju do 95,1 w czerwcu), lecz zniżka posiada raczej charakter przypadku (zawieszenie pracy przez pewien duży zakład przemysłowy, z przyczyn raczej pozakonjunkturalnych). Jedynie w przemyśle poligraficznym nastąpił spadek produkcji natomiast w przemyśle włókienniczym, skórzanym i papierniczym notuje się pewien wzrost wytwarzania. W zakresie towarów włókienniczych i obuwiu duże znaczenie dla utrzymania stosunkowo znacznego zbytu, mimo spadku płac, posiada niski poziom cen wyrobów gotowych oraz uprzednie nagromadzenie niewykorzystanego zapotrzebowania w okresie obniżających cen. Tem niemniej spadek płac odbił się na przemysłach konsumpcyjnych ujemnie i raczej należy oczekiwać dalszego wpływu tego czynnika. Ewentualne korzystne ceny zbóż działają mogą na wzrost zakupów w sezonie jesennym. Naogół zastrzymanie się zniżkowej tendencji cen, stosunkowo małe zapasy, mimo pewnego obniżania się przywozu gotowych wyrobów z zagranicy, świadczą o tem, że przysto-

sowanie się rozmiarów produkcji do stopnia w pewnym stopniu nastąpiło.

Na wsi daje się zauważyć pewne niewielkie odprężenie sytuacji finansowej,

co się wyraża spadkiem protestów weksli rolniczych. Stan zasiewów zbóż chlebowych uległ w ciągu czerwca dalszej poprawie. Spodziewane zbiory będą jednak mniejsze od zeszłorocznych, w związku z czem należy oczekiwać, że w przyszłym roku gospodarczym niezależnienie się cen zbóż w Polsce od poziomu światowego, nastąpi w czasie ostatniej kampanji. Wobec rozszerzenia akcji kredytów zastawowych i zakupów interwencyjnych, większy spadek cen w okresie późniejszym wydaje się wątpliwy. Rynek produktów hodowlanych nie wykazuje poważniejszych zmian, za wyjątkiem ponadsezonowego wzrostu cen na trzodę chlewną.

Kryzys zaufania trwał w dalszym ciągu, sycony wypadkami w Niemczech i w Austrii.

Naogół jednak wpływ paniki niemieckiej był stosunkowo nieznaczny. Ucieczka kapitałów była raczej niewielka. Kursy akcji przemysłowych na giełdzie warszawskiej nie obniżyły się w lipcu w porównaniu z poprzednim miesiącem. Na początku bieżącego miesiąca można zauważyć powrotną falę kapitałów wycofanych w okresie paniki.

Przewidywanie dalszego rozwoju, wobec niemal decydującego wpływu na konjunkturę wypadków politycznych o charakterze międzynarodowym, jest niezmiernie trudne. W każdym razie układ stosunków gospodarczych w najbliższej przyszłości w przeważającej mierze zależy od układu stosunków politycznych.

oo

ZWIERCIADŁO TYGODNIA

Przyjaźń angielsko-niemiecka?

W czasie pobytu ministrów angielskich w Berlinie na jednym z bankietów kanclerz Brüning wygłosił przemówienie w którym powiedział:

„Niemcy wszelkimi siłami dążą do opanowania kryzysu, jednak muszą liczyć na poparcie zagranicy, która przez wycofywanie krótkoterminowych kredytów doprowadziła do takiego zaostrzenia kryzysu. Istotne i gruntowne uzdrowienie stosunków gospodarczych Europy możliwe będzie tylko na drodze lojalnej współpracy i udzielania sobie wzajemnej pomocy przez wszystkie narody.

Podstawa dla tej współpracy została położona w Londynie, obecnie rozpocząć się musi dalsza akcja nad odbudową”.

Odpowiadając na słowa kanclerza Brüninga, premier Mac Donald podkreślił że ministrowie angielscy przybyli do Berlina, aby okazać światu, że Anglja mimo trudnej sytuacji Niemiec, odnosi się do nich nadal z zaufaniem. „Niemcy — wywoździł Mac Donald — przechodzą ciężką chwilę, w tej ciężkiej walce współczujemy z nimi”.

„Wolne i żywiące dla siebie samych poszanowanie, Niemcy niezbędne są dla cywilizacji. Żaden naród nie może przestać istnieć, nie wywołując przez to jednocześnie nowej katastrofy dla współpracy międzynarodowej. Nie do pomyślenia jest aby inne narody odmówiły pomocy krajowi, posiadającemu takie kwalifikacje duchowe i gospodarcze jak Niemcy.

Konferencja londyńska nie przyniosła wyników sensacyjnych. W Londynie chodziło o utrzymanie sytuacji w obecnym stanie, podczas gdy równocześnie czynione były przygotowania do bardziej gruntownego zwalczania trudności, co do których uzyskane tam porozumienie zostało w dużej części już przeprowadzone. Badanie niemieckiej sytuacji finansowej jest w toku.

Przedewszystkiem chciałbym w związku z tem wyrazić uznanie dla akcji pomocy ze strony Francji oraz dać wyraz życzeniu, aby rozmowy między ministrami Niemiec i Francji były kontynuowane i to z udziałem innych narodów, o ile zajdzie tego potrzeba.

Musimy zapomnieć o przeszłości”.

W kołach politycznych i w prasie niemieckiej wizyta ministrów angielskich

Pytania i odpowiedzi o zawisłych nad światem katastrofach

Dlaczego obecny moment należy do największych momentów historycznych od czasów Wielkiej Wojny?

— Bo z punktu widzenia gospodarczego grozi znowu całemu światu takie wstrząśnienie, z którego zrodzić się mogą rewolucje i wojny.

— Kto może spokojnie przyglądać się temu, co dzieje się w Niemczech, a obecnie decyduje w Londynie i w Paryżu?

— Sowiety, bo one jedne nie są zainteresowane w uniknięciu katastrofy, która zawisła nad światem, przeciwnie pragną one tej katastrofy za wszelką cenę.

— Dlaczego katastrofa gospodarza Niemiec może mieć dla całego świata nieobliczalne skutki?

— Dlatego, że ta katastrofa pociągnie za sobą wycofanie się 60-miljonowego społeczeństwa, o tak potężnym zasięgu finansowym i przemysłowym, z obiegu handlowego międzynarodowego, co wywołało na całym świecie kryzys może dziesięciokrotnie, a może stokrotnie większy od obecnego. Kryzysu o takim napięciu nie wytrzyma ani Europa ani nawet Ameryka.

— Co może powstrzymać rozwój katastrofalnej sytuacji w Niemczech?

— Przywrócenie zaufania kapitalistów do pokojowych zamiarów Niemiec.

— Co może przywrócić to zaufanie?

— Po pierwsze, że nowe zerwanie urzędowej polityki niemieckiej z wszelkiego rodzaju awaturnością, jak wrogi stosunek do Polski, dążenie do połączenia się... w Rosji Sowieckiej. Po drugie przełom psychiczny w opinii w nastrojach szerszych mas narodu niemieckiego w kierunku zlikwidowania wszelkiego rodzaju hitlerowców, stahlhelmowców i td.

— Czy taka zmiana w nastroju politycznym Niemiec jest możliwą?

— Niemożliwą nie jest, ale mało prawdopodobną.

— Więc?

— Więc grożą nam bardzo wielkie i bardzo ciężkie wydarzenia.

— Czy wobec tego mamy opuścić ręce i czekać w rezygnacji dalszego rozwoju wypadków?

— Bynajmniej, mocni ludzie wychodzą z wszelkich opresyj zwycięsko. Mocne narody... to samo! Musimy się skupić i wydać nieubłaganą walkę tym wszystkim, którzy jedność narodu rozbijają.

Zanim przystąpimy do walki z wrogami zewnętrznymi, skończmy raz ze szkodnikami wewnętrznymi.

oo

Nowa nasza Placówka Kult.-Oświatowa w Żelowie

(List do „Pracy”)

Oświata i wyrobienie społeczne to potęga klasy pracującej, z tem hasłem na ustach winniśmy śmiało kroczyć naprzód i szerzyć je wśród mas robotniczych. Dlatego też w zrozumieniu wielkiego znaczenia tego hasła brać robotnicza małego miasteczka Żelowa zorganizowała Pol. Tow. Kul. i Ośw. Robot. „Pochodnia” które narazie ulokowało się w lokalu Pol. Zw. Zaw. „Praca”. Na pierwszym zebraniu organizacyjnym wybrano Zarząd w nast. składzie: 1) prezes Chojnacki Józef 2) wice-prezes Gudowski Zenon 3) sekretarz Michalski Stanisław 4) zastępca sekr. Bronowska Janina 5) skarbnik Fret Antoni 6) gospodarz Żegalski Stanisław i 7) zast. gosp. Kępówna Cecylja.

Żelów, jako ośrodek chałupniczy, uzyskiwany jest w najbezpieczniejszy sposób przez nieuczciwych pracodawców i robotnik zarabiający 10 zł. tygodniowo przy szesnasto godzinnym dniu pracy nie jest w możności zjeść uczciwej strawy, a już o przeczytaniu jakiegokolwiek pisma, mowy wogóle być nie może. Dlatego też pierwszym zadaniem nowoobranego Zarządu jest zdobycie odpowiedniego lokalu i założenie czytelnicy, aby dać możliwość dostępu szerokim masom robotniczym do wiadomości ze świata i kraju, natomiast dalsze prace w miarę możliwości realizować w myśl programu danej organizacji.

Zaznaczyć należy iż w Żelowie istnieje również od kilku lat chór śpiewaczy występujący w każdą niedzielę w kościele na nabożeństwach oraz różnych uroczystościach narodowych pod kierownictwem długoletniego dyrygenta kol. Wawrzyńca Chruścielskiego człowieka zamiłowanego i bezinteresownie oddanego ulubionemu przez niego śpiewowi. Chór ten gremialnie na czele z dyrygentem przystąpił do Towarzystwa „Pochodnia”. Prace ogólnooorganizacyjną obiecał kol. Bartkiewicz Józef znany działacz społeczny na terenie Żelowa który już od pierwszych dni biorąc czynny udział w organizowaniu Tow. pracę swą urzeczywistnia.

Dalszej pracy w organizowaniu tak doniosłej placówki na terenie robotniczego miasteczka Żelowa podjął się Zarząd Tow. „Pochodnia” w Pabjanicach, delegując na pierwsze zebranie organizacyjne swych przedstawicieli Zarządu w osobach kol. Marjana Bartkiewicza i Józefa Sobczyka, jak również okazując pomoc gospodarczą na zopoczątkowanie przez dostarczenie niezbędnych druków.

Ze względu na dobrany skład Zarządu i wybitne jednostki żywo zainteresowane w organizowaniu Tow., mamy niezłomną nadzieję, iż tak doniosła placówka o wysokim programie wychowania społecznego mas pracujących, wyda wkrótce jaknajlepsze owoce swej pracy.

Robotnik tylko we własnym, spółdzielczym sklepie kupować może. O tem pamiętajmy: to mówmy swoim żonom i córkom.

Do bieguny Północnego

wystartował w podróż naukową słynny niemiecki olbrzym powietrzny „Hr. Zeppelin”. W wyprawie biorą udział uczeni Niemiec i Sowiety.

